

goda uppsåtet, både psykiatireformen och LSS varit mindre väl genomtänkta, deras konsekvenser dåligt analyserade och deras genomförande illa eller inte alls förberett. Personligen känner jag en stark oro för att »kommunaliseringen» av den mycket heterogena gruppen funktionshindrade kommer att leda till en back-lash inom vården av de människor som har det svårast. Vissa tecken tyder tyvärr därpå.

För lite om psykiskt sjuka med funktionshinder

»Medicinska omsorgsboken» vände sig i tidigare upplagor enbart till de olika yrkesgrupper som arbetade med utvecklingsstörda, och den nya upplagan har också fortfarande tyngdpunkten förlagd till detta arbetsområde. Utvidgningen av omsorgslagen och personkretsen till en mer allomfattande handikapplag har givetvis inneburit att förhållanden som berör övriga funktionshindrade nu har fått sin plats i boken, men det har kanske berett redaktionen vissa svårigheter att mer ingående behandla dessa nya grupper med funktionshinder som tillkommit i LSS. Detta gäller framför allt just de psykiskt sjuka med svåra funktionshinder, vilka bedöms som »medicinskt färdigbehandlade» (vad det nu kan betyda!) och därigenom hamnat under kommunens ansvarsområde. En mer utförlig behandling av denna personkrets torde behövas i nästkommande upplaga.

Överskådlig och väldisponerad

Boken är för övrigt överskådlig och väldisponerad, med 17 välskrivna och jämförelsevis lättillgängliga kapitler, skrivna av elva olika specialister (förutom K Grunewald) inom de mångskiftande medicinska områden som berörs av handikapplagens heterogena personkrets.

Enligt baksidestexten är boken avsedd att användas vid utbildningen av vårdpersonal, socialarbetare, arbetsterapeuter, sjukgymnaster, allmänläkare, psykologer, lärare på olika stadier. Den vänder sig också till föräldrar till funktionshindrade barn. Boken täcker ju ett mycket brett spektrum av ibland mycket speciella medicinska kunskaper.

Ibland är det nog inte en alltför lättillgänglig läsning för många av de läsare som avses, även om de olika författarna har ansträngt sig att skriva enkelt, överskådligt och lättfattligt. Det finns små faktarutor med frågor och råd om vad man bör veta, en bra hjälp vid själv-

studier. Sakregistret är också lagom stort och ett bra stöd vid läsningen.

Komplement till föreläsningar

Karl Grunewald riktar på första sidan en varning till läsaren »att inte försöka lära sig allt detta». Han vill således att läsaren ska slå av på sina ambitioner och använda boken som ett av flera hjälpmedel i arbetet, eller kanske som komplement till föreläsningar och handledning. Personligen tycker jag det är ett välbetänkt råd, vissa avsnitt kan till en början vara lite svårforcerade för den medicinskt eller biologiskt oinvidigade. Men vissa kunskaper om de olika funktionshindrens bakgrund är enligt min mening nödvändiga för att vi bättre ska kunna förstå våra patienter (eller klienter) och kunna kommunicera med dem. Och kanske är det bra att de olika yrkeskategorier som arbetar med den mycket heterogena gruppen funktionshindrade har gemensam kännedom om vissa basala medicinska och biologiska begrepp. »Medicinska omsorgsboken» har en viktig funktion att fylla, för även om »experterna» i viss mån trätt tillbaka inom handikappområdet är den kunskap de representerar oundgänglig för att de som arbetar med de funktionshindrade ska kunna förstå deras villkor och belägenhet och ha möjlighet att vidareutveckla sina kunskaper inom området.

Ett önskemål har jag för nästa upplaga: I innehållsförteckningen skulle jag vilja ha med namnen på varje kapitels författare. Kanske också en presentation av deras titel, yrke eller institution. •

Utmärkt introduktion till radiologi

Robert A Novelline. **Squire's fundamentals of radiology**. 5th ed. 629 sidor. Cambridge–Massachusetts–London: Harvard University Press, 1997. Pris \$ 46.50. ISBN 0-674-83339-2.

Recensent: Mats O Beckman, biträdande överläkare, avdelningen för diagnostisk radiologi, Karolinska sjukhuset, Stockholm.

Detta är en introduktionsbok som riktar sig till medicine studerande och läkare i angränsande specialiteter som måste vara bevandrade i diagnostisk radiologi. Efter en föredömligt kortfattad introduktion till de olika diagnostiska modaliteterna – röntgen, ultraljud, datortomografi, magnetisk resonans och endoskopi – visar boken sin styrka i att förmedla grundläggande undersökningsteknik och anatomi.

Föredömligt om bildtolkning

Tydliga bilder med väl markerade strukturer bidrar till att levandegöra »skuggornas värld» för den oinitierade. Boken är upplagd i organinriktade kapitler med genomgång av undersökningsteknik, relevant anatomi och patologi. Själva bildtolkningen förklaras väl liksom bakgrunden till varför röntgenbilderna ser ut som de gör, vilket borde bädda för många aha-upplevelser. Patologiska fynd illustreras i förekommande fall med olika metoder lungröntgen, datortomografi och magnetisk resonans, vilket bidrar till förståelse av såväl patologisk anatomi som de olika modaliteternas styrka och svagheter.

Att sedan en modern genomgång av patologisk anatomi och i förekommande fall terapeutiska metoder görs medför att boken är ett bra komplement till studier inom flera områden – anatomi, propedeutik, medicin, kirurgi, ortopedi m fl. Kapitelindelning i olika organsystem, till exempel bukorgan, muskuloskelettala systemet, centrala nervsystemet, gör att den passar in väl i moderna organorienterade studier.

Tyngdpunkt på akuta tillstånd

En tyngdpunkt finns på akuta tillstånd, vilket gör att boken fyller en plats på akutmottagningar där radiolog inte ständigt är närvarande. I varje kapitel finns såväl underhållande som didaktiska bildexempel där läsaren får pröva sin diagnostiska förmåga. Fantasieröntgenbilder av fuskärningar, oljemålningar och varierade djurröntgenbilder sätter även en erfaren radiolog på det hala.

För lite om kostnader

Registret om drygt 20 sidor kunde emellertid vara utförligare. Jag saknar också en del kostnadsöverbäkanden. Nackdelarna uppvägs dock av det utmärkta bildmaterialet som presenteras.

Sammanfattningsvis kan jag rekommendera »Squire's fundamentals of radiology» som en utmärkt introduktion till radiologi och bildtolkning. •